

VII

O bodočnosti Rotary - ja

naj bi se danes tudi pri nas porazgovorili. Odsek za program mi je naročil, naj k diskusiji, ki naj bi bila čim živahnejša, povem par uvodnih besed.

Ko sem o tem vprašanju, ki sem se ga - odkrito povedano - kot optimist in idealist vedno previdno in z nekakšno bojaznijo izogibal, po sili programa končno nerad le vendar moral razmišljati, sem izprevidel, da so naši rotarski vodje, ki so nam razpravo o tem dosti kočljivem vprašanju naročili, mnogo tvegali, da pa so morali biti kljub vsem slabim izkušnjam in proti pričakovanju marsikoga zelo gotovi uspeha, ki ga naj ima naše gibanje v bodočnosti.

Rotary je v zadnjih letih preživel marsikatero bridke izkušnje, ki na video njegovega stališča niso podprle in ki so se izkazale, da so

- če naj se danes ob tej nam naročeni diskusiji čisto odkrito pomenimo - v nekakšnem nasprotju z vsem tem, kar smo si ob največjem razmahu našega pokreta, zlasti pa ob ustanovitvi kluba, mi pred 7 leti, obetali. Ni bilo to samo navdušenje in idealizem, ki ga vidimo pri vsakem novem gibanju , temveč so naše upanje v epochalne uspehe podpirali poleg idealov, ki je na njih zgrajen naš razmah , tudi gotova dejstva , ki so nam pričala, da ima Rotary res tudi svoj velik praktičen pomen. Spomnimo se naketarih pomembnih konfliktov, ki so se s posredovanjem rotarjev in pod jasnim uplivom naših idej rešili brez ostrin in v obojestransko zadovoljstvo. O tem so nam naši kumi vedeli ob ustanovitvi kluba marsikaj vabljivega povedati . - Toda prišla je - nemara prezgodaj - doba preizkušnje, doživeti smo morali dogodke, **k**i so vprav v diametralnem nasprotju s tem, kar mi hočemo ; rekел sem "nemara prezgodaj", kar naj pomeni, da se rotarsko gibanje

le še ni dosti razširilo in da zlasti ni preželo o-
nih, ki so imeli upliva na potek svetovnih dogodkov
ter da bi nemara ti konflikti izostali, če bi naše i-
deje še globlje pronicale tudi v višje plasti narodov.
Ne vem, domnevam pa, da je tudi pri razvoju teh nev-
šečnih zapletljajev več ali manj ugodno součinkoval
naš rotarski upliv in da bi se ti konflikti razvili
še neugodnejše, če ne bi počasi pa vendar z neko go-
tovostjo in doslednostjo uplivala povsod naša velika
ideja dobre volje. Niso to prazne besede, temveč
nam upravičenost te trditve dokazujejo gotovi poj-
vi, ki so nam bili prej, ko nismo imeli Rotary-ja,
popolnoma nepoznani. Besede "dobra volja", "sporazum"
"svetovni mir", "priznavanje pravic in dolžnosti",
"enakopravnost narodov", "poštovanje tujih interesov"
itd., ki jih slišimo sedaj neprestano tudi iz ust
najuglednejših državnikov, so brez dvoma v našem
smislu nova pridobitev, ki jim prej niso pripisova-
li takega pomena. Prepričan sem, da se omenjene

besede ne ponavljajo v ustih onih, ki odločajo o usodi sedanje generacije samo zato, ker jih je kot sredstvo sedanje svetovne politike iznašel kdorkoli, temveč opazimo pri kritičnem pregledu dvoje, da se namreč porablja te besede v zvezi z izražanjem volje, ki prečito sliči tudi načelom naših ciljev in vidimo obenem, da se res pretežen del svetovne politike giblje zlasti v zadnjem času na onih potih, ki jih gradi naša organizacija . Prepričan sem, da bi že zdavno prišlo do usodepolnih konfliktov, nadalje, da bi ne prišlo do toliko resnih in iskrenih poskusov omiliti trenja in preprečiti konflikte ter končno da ne bi prišlo do tolikšne pripravljenosti h koncesijam in kompromisom, če ne bi bilo resničnega upliva rotarske ideje na razvoj svetovnih dogodkov . Uverjen sem, da popustljivost ni samo posledica strahu, temveč tudi posledica uvidevnosti. Čeveda ni tu naša organizacija posegla neposredno v nastale spore, saj bi to bilo v nasprotju z načeli našega delovanja , prepisuje pripisujemo temveč te resnične pojave dolgoletnemu siete-

matičnemu uplivaju naše ideje na vse sloje človeške družbe . Pri teh mislih me podpirata zlasti tudi dva interesantna pojava .

Eden teh pojavov je ta, da se svet, rekel bi, koncentrira v dva tabora in sicer onega, ki je zavrgel rotarska načela in prepoveduje razširjanje rotarstva in onega, ki dopušča ali celo pospešuje naše gibanje . Na stvari ne izpremeni ničesar dejstvo, da tvorita nam nenaklonjeni tabor dva antipoda, dve ekstremni struji, ki sta si med seboj v centralnem nasprotju. Ta dva ekstremista izzivata konflikte vsak po svoje, eden z očito napadalno taktiko, drugi pa z rovarjenjem v kanalih, oba pa brez priznavanja tujih pravic in lastnih dolžnosti, s preiziranjem prevzetih obvez in le zaradi lastne koristi. Oni drugi tabor, ki zasleduje nam prijazne tendence, pa kaže čudovito popustljivost in samozatajevanje ter se postavlja na stališče absolutne pravice . V našim idejam neprijaznem taboru vidim oba antipoda,

pretirani nacionalizem in komunizem, v drugem taboru pa vidim, kako se zbira ves ostali svet, ki hoče imeti mir, ki želi ohraniti kulturo, ki prizmava tuje pravice in lastne obvezne, ki respektira prevzete obveznosti ter koncedira vsakomur človečanske pravice . Rekel bi skoraj, da se je v sredi med dvema sovražnima ekstremoma združil rotarsko misleči svet .

Drugi tak pojav, ki me podpira pri izraženi tezi, pa je ta, da oni, ki sicer dopuščajo razvoj našemu gibanju, pa so vendar bodisi sami izzvali konflikte - upravičeno ali neupravičeno - , le čutijo v sebi vsaj dolžnost, da napram svetu, zlasti napram rotarstvu, opravičijo svoj nastop. Pri tem pa vidimo, da njih argumenti čudovito ustrezajo očitkom, ki se glasno dvigajo iz naših načel.

Uverjen sem, da vsi ti pojavi niso samo slučaj, temveč resultanta, pri kateri je sodelovala tudi sila naših misli. Če sem tako pri pregledu situacije, ki naj bo izhodišče naši diskusiji, ome-

nil, kar se mi je v hipu zazdeло važnega v smeri četrtega našega rotarskega cilja, naj še omenim, da so ugodne posledice našega gibanja neprimereno večje in blagodejnejše pri našem delovanju v korist skupnosti in v korist poklica . Tu bi šel predaleč, če bi hotel le v bežnih obrisih omeniti, kaj je v tem pogledu naše gibanje koristnega storilo. Vsak guverner dobi mesečna poročila vseh svojih klubov o njihovem delovanju. Če bi mogli tu zbrati vse , kar so klubi in njih člani koristnega storili v korist skupnosti in v korist poklicnega delovanja , bi prišli do zaključka , da mora vsak nepristranski opazovalec izreči svoje globoko priznanje . Pa tudi v smeri služenja v klubu nudi Rotary vsem tistim, ki jim je klub postal prijetno in koristno ognjišče , toliko dobrega in prijetnega, da bi klub morali ustanoviti, če ga še ne bi bilo.

Ko sem tako iz vidika naših štirih ciljev obdelal situacijo, kakršno vidim z očali rotarskega gibanja, prihajam do zaključka , da ima klub vsem

hudim preizkušnjam rotarstvo svojo veliko in mogočno bodočnost. Glede konfliktov, ki sedaj pretresajo svet, upam in želim, da bi se že sedanjemu uplivu našega gibanja posrečilo preprečiti, kar pomeni za človeštvo tolikšno škodo in sramoto.

Za bodočnost sem pa uverjen, da bo po sili svojih idealnih načel rotarstvo povsod našlo obilo prijateljev in somišljenikov, da bo končno tudi tam, kjer mu niso naklonjeni, prodrlo oziroma zopet prodrlo zaradi pravice in resnice, ki jo nasleduje. To obetam rotarstvu ne samo zaradi marsikaterih izkustev in pojavov, ki sem jih omenil, temveč tudi zaradi tega, ker mora po mojem globokem prepričanju končno zmagati pravica nad krivico, dobrota nad zlom in človečanstvo nad bestijalnostjo.